

Tarinoita Rutakon seudun asuttamisesta Ylä-Savosta 1500-luvulta

Eräs Tuovinen oli ihmetellyt vesistön alajuoksulla ohi virtaavia lastuja, ja oli hän lähtenyt ottamaan selkoa, mistä ne olivat peräisin ja tuli nykyisen Rutakon seudulle ja tapasi siellä naapurin, Huttusen. Kun välimatka oli noin 30 nykyistä kilometriä, ei Tuovisen ja Huttusen välillä syntynyt suurempaa riitaa alueista, vaikka Tuovinen epäsi Huttusen kalastelemasta Nurmijoen vesistössä. – Mainittu Huttunen oli laajan 'Huttulan sukukunnan' samoin kuin Rönkkö 'Rönkkölän sukukunnan' luoja. Molemmat olivat 'Rutakon ruhtinaskunnan' alkajia.

.. oli tullut eräs Huttunen ensin Iisalmen Sonkajärven kylään ns. Saviniemelle Vesannon seurakunnasta; sitten (oli tullut) samaa sukua saman järven rannalle salmen toiselle puolelle ns. Huuhkajanniemelle. Huuhkajan Huttusella (oli) ollut sitten vain tyttäriä, eikä yhtään poikaa. Siihen (oli) tullut sitten pyrkimään (Huttuselle) vävyksi eräs Rönkkö nykyisestä Kuopion pitäjän Pöljän kylästä. Huuhkajan Huttunen oli lahjoittanut vävyilleen koko omaisuutensa. Tämä vävy (oli) sitten syynännyt appensa antaman maan ja merkinnyt rajat. Näitä rajoja juostessa (oli) tältä Rönköltä hajonnut kahet housut. Sitten kun oli ympäriinsä saanut merkityksi, oli sanonut: 'On minun pojalleni nyt maata'.

Lähde: Santeri Rissanen: *Iisalmen entisen pitäjän historia*, Kuopio 1927